

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Философски факултет
Специалност „ФИЛОСОФИЯ“
Учебна дисциплина
„СВЯТ, ЕЗИЦИ, ОНТОЛОГИИ“
Преподавател: Проф. СЕРГЕЙ ГЕРДЖИКОВ

Тема 5.

ЗНАЦИ И ЗНАКОВИ ФОРМИ

Презентация

Семиотиката се дели на синтаксис, семантика и прагматика.

Тук тя се осмисля като *информация* и *референтност* в плана на разбиране за света като жизнен процес (светуване).

Знаците като единици информация

Знаците са виртуални форми.

Виртуалното е синтезирано като нежив артефакт с жив смисъл.

Знаците, които хората използват, са виртуални форми (артефакти).

Знаците реферират, имат значение (смисъл).

Информацията е ред знаци (елементи със смисъл).

Информацията може да се абстрахира от смисъла и тогава тя е измерима като количество знаци. Така я разглежда цялата информационна технология.

Информацията не може да възниква без синтез, следователно в чистото аналитично изчисление не се създава, а само се обработва информация.

Реално смислеността или референтността е неотделима от понятието за информация. Придаването на смисъл е жив акт.

Информацията се създава със синтез на смисъл – момент от жизнен процес.

Нещо може да е информация, може и да не е информация, и това зависи от акт на решение, избор, отбор.

Една произволна поредица от единици и нули е информация чрез това, че е *определена* и че е *съобщение*, което подлежи на точно запазване, пренос и приемане.

При всички случаи на различаване между множество и ред, разнообразие и информация, е налице акт на реферирание, функция, смисъл, цел. Всички те са реални процеси.

Реално 'комбинирането', 'отборът' и 'изборът' – създаващи информация актове – са живи актове, определящи смисъл. Това за нас значи актове в човешката форма на живот, в човешкия свят, в който са налице системите, определени като 'физични', 'биологични' и 'духовни'. Разликите между феномените, лежащи в тяхната основа, не се заличават ни най-малко, но се преодоляват пропастите между тези понятия.

Виртуална езикова относителност

Виртуална (знакова) относителност: определеност на знаци спрямо други знаци.

'Виртуална езикова относителност' е взаимна определеност между думи, изказвания и езици. Езиковата относителност е *виртуална* по отношение на *реалната*. Виртуално се определят отношения между думите и между думи и обекти. Определението е отношение в знакова система към друго определение. Думата в един език стои заедно с друга дума срещу

обект, изречението стои заедно с друго изречение срещу феномен, описанието – заедно с друго описание срещу форма в света.

Принцип на виртуалната (езикова) относителност

Принцип на виртуалната относителност:

Знаковите форми са определени относно език.

Един език е координатна система за определяне (означаване). Без езика като координатна система изразите са неопределени. Безотносителните 'знаци', 'думи', 'изрази', 'твърдения', са без значение.

Един език е определен относно друг език. Една виртуална позиция е определена спрямо друга.

Семантиката и синтаксисът са корелирани.

Не е смислено определянето на нещо безотносително срещу свят – без изходен език. По подобен начин не е смислено определянето на положение или скорост без отнасяне към координатна система.

Този принцип изключва от определеност всякакви изказвания, които се правят относно различни езици или неутрално срещу света. Тук се игнорира определеността в света извън езика. Той изключва наличието на свръх-език, неутрален език или абсолютен език.

Тук се получава, че знанието, изразено в език, е относително и никога не носи неутрална, безотносителна, абсолютна истина. Това означава, че няма 'абсолютна истина', 'очевидно положение', 'фундаментално твърдение'.

Логически (първични) знаци

Смисленост на 'логическите константи'. В Трактата Витгенщайн пише:

„5.45 Ако има логически първични знаци, то една правилна логика трябва да изясни положението им един спрямо друг и да оправдае съществуването им. Изграждането на логиката от първичните ѝ знаци трябва да бъде изяснено.

5.451. Ако логиката има основни понятия, то те трябва да са независими едно от друго. Ако е въведено някакво основно понятие, то трябва да бъде въведено във всички връзки, в които то изобщо се среща. Следователно то не може да се въведе първо в *един* контекст и после да се въведе отново в друг. Така например, ако е въведено отрицанието, то ние трябва да го разбираме както в пропозиции от формата „ $\neg p$ “, така и в пропозиции като „ $\neg p \vee q$ “, „ $(x). \neg f(x)$ “ и др.“ (Витгенщайн 1988).

Въпрос на конвенция или удобство е да се приемат различни значения на отрицанието и различни 'константи': тъждество, отрицание, конюнкция, дизюнкция, импликация или други константи. Развитието на логиката потвърждава тази неопределеност.

Относителност на логическите знаци

Ако обаче точно тези 'константи' са универсални, то:

– в логиката те ще са ясно отделени от останалите знаци и няма да има логика, която да използва други 'константи'. Това се опровергава от модалната логика и останалите съвременни логики.

– във всеки естествен език ще присъстват техните граматични форми или съюзите 'и', 'или', 'ако–то' и 'е'. Ако се окаже, че има езици без въпросните съюзи и особено с друг набор от съюзи, то пропозиционалните константи са не повече от конвенции. Но тогава как така те са 'логически', бихме запитали в позиция на дорелативистичното разбиране.

Дали граматиката на определени езици, в които присъстват съюзите 'и', 'или', 'ако–то' и 'е', е истинското основание да се приемат именно тази константи? Това е така. Има езици без тези съюзи и в тях тези логически константи явно са непознати.

Бенджамин Уорф: „*Защо* в разбирането може да остане за дълго време тайнствено; то *как* или логиката на разбирането – нейният бекграунд от закони или регулярности – е откриваем. Това е граматичният бекграунд на нашия майчин език, който включва не само нашия начин на конструиране на пропозиции, но и начина, по който ние дисектираме природата и прекъсваме потока на опита в обекти и елементи, за които конструираме пропозиции. Този факт е важен за науката, защото той означава, че науката *може* да има рационален или логически базис даже въпреки той да е релятивистки, а не естествената логика на ’Mr. Everyman’“ (Worf 1941, 239).

Ако формата на естествения език е относителна, то и логиката, която работи в този език, е относителна. Това е виртуална относителност и ако тя няма граници, то логиките са безгранично различни – логически релятивизъм.

Знаците и феномените

‘Светът пред езика’

Ние отнасяме целия език към целия свят пред нас. Това е виртуална проекция.

Реално светът не стои пред езика, а е *осмислящо поле за езика*. Фигурата ‘свят пред езика’ е маркер за обект–субектна нагласа. Даже не е определено кое пред кое е: езикът пред света или светът пред езика.

Реално няма ‘език’, нито ‘обективен свят’ като съпоставени. Езиковите форми се генерират от хората като перцептивни форми: дума или число, музикален тон или щриха.

Ние не можем да кажем нищо смислено без сетивно представяне.

Първо, езикът е част от света, защото ние сме част от света.

Второ, речта не е някак изправена срещу света. Тази представа е груба. Тя идва от представата за посочването напред: „Ето това е дърво“.

Нещата са пред нас и затова са и пред езика. Отново нашето тяло е мярката.

Светът се споделя между хората и извън езика.

Ние ясно виждаме, че небето е кристално синьо. Но това може да се каже по различни начини. Дори елементарното възприятие може да се изкаже различно. То няма езикова форма, безразлично е към езика. Изказът на квалия (феномен) е *проективен ре-синтез*.

Преди езика, заедно с езика и след езика светът на хората е усещан, изпитван, *живян* без речеви синтез, без разговор.

Това е така, защото живеем един общ човешки свят, една и съща форма на живот – *човешката форма*. На това ниво нещата се *показват* и независимо от изказването. Това е глобална реално отнесеност на общуването.

В една реална теория на относителността на човешкия свят ние обясняваме начина, по който несъизмеримите езици все пак се сходят като описания на един свят – живота на хората.

Езикът предава несподелимите квалии.

„Реално е онова, което някое живо същество *изпитва* и не го изпитва никое друго в този свят: ‘да си това същество’. *Квалиите са недостъпни за другия*. Тъй като квалиите са несподелими пряко, те се споделят чрез знаци – мимики, жестове, думи. Това не е прост информационен пренос, а общностен жизнен процес.

Светът в огромната си сфера не е означен и можем да осъзнаем това, когато се мъчим да изкажем неизказани усещания, емоции, сънища.“ (*Философия на относителността*, § 110).

Хората създават знаци, рефериращи квалии.

Създаването на информация става първо с подреждане на суровото сетивно многообразие, като на квалиите се прикачват знаци – ‘болка’, ‘форма’, ‘цвет’, ‘звук’, ‘миризма’. Тя се обменя между индивиди и между общности.

Реферирането на kvalии и цели феномени е произволно (случайно) свързване на думи със сетивни преживявания от една езикова общност.

Знаците без сетивния свят са празни.

Реферирането на феномени е това, което езикът прави. Безусловна е отнесеността на езика към света. Затова семантичното направление на езика е базово. Всеки анализ на езика трябва да удържа отнесеността към света.

Отношението между езици от едно равнище или от мета равнища са определени от отношението им към света. Без това определяне ние не знаем в какъв език сме и на какво ниво. Алфред Тарски изглежда е прав относно истинността на първичния език, макар че субстанцииализира логическата му форма и го обективизира (‘обектен език’): кой език е първичен: предикативният или непредикативният? И китайският, и английският съдържат базово отношение към света.

Между два знака от различни езици може да има превод или заместване, но то се установява само на базата на сетивна форма. От две думи нито едната нито другата няма предимство и първичност, когато спадат към ‘обектен’ език.

Синтезът на знак за група феномени е неразличим от познанието в език.

В западната традиция познанието се свързва с езика и истината съответно се разбира като съответствие на казаното със света.

Ако ‘познание’ е нещо специално и различно от непосредствения опит, то е езиков синтез, рефериране. Да намерим най-точната дума за група феномени е синтетичен мисловен акт, синтез на понятие.

Словоупотребата и търсенето на истината са неотделимо смесени, т.е. няма два процеса тук. Затова езикът се свързва с познанието. Ние питаме художника: „Какво рисувате в тази група картини?“. Той се замисля и отговаря: „Животът в началото на 21 век“. Това е акт на осмислено рефериране, което е познание.

Фонетичните звуци

Артикулираният звук без разбиране е шум. Непознат речеви звук звучи като шум. Не можем да го произнесем. За нас са непроизносими звуци от китайския, от испанския. Съвсем непроизносими за нас са кликанията на бушмените.

Отчлененият звук, който лексиката изследва, е единица от смислена реч. Звуците на речта, от които се строят думите, са виртуални, защото получават смисъл в реални представи.

Фонетичните звуци не се отличават от други звукови форми, ако ги запишем като електрически сигнал. Но това важи за всички жизнени процеси. Жизненият процес не се различава от хаоса, взето неутрално – вън от ресинтеза на живата форма. Разликата между жизнен процес и хаос, ред и безредие, смисъл и безсмислие е ефект на реалното отнесеност, на световото поле на живата форма.

Звуците на говора са нереални извън общност.

Гласът преди смисъл е неартикулиран шум. Непознат говор звучи не като човешка реч, а като звукова серия. Не можем да го възпроизведем. За нас са непроизносими някои звуци от някои чужди езици. Съвсем непроизносими изглеждат кликанията на бушмените.

Отчлененият човешки гласов звук, който лексиката изследва, е единица от смислена реч. А, Е, И, О, У, Ъ се приемат в българския за гласните звуци, но има и други гласни звуци. Съгласните звуци са още по-неопределено много. Съществуват и дифтонги или звуци, които се предават с по два звука в друг говор. Звуците на речта, от които се строят думите, са виртуални. Реално те не се отличават коренно от други звуци, ако ги запишем като електрически сигнал.

Знакът като артефакт

Знакът е избран от нас да бъде знак. Можем да направим знак или да използваме нещо естествено – дърво, езеро, скала, за знак. Следователно нищо в реалността не е знак като такъв. Знакът като нещо в пространството и времето няма самостоятелен онтологичен статус. Онтологичен статус има актът на посочване на знак, актът на договаряне, актът на осмислянето.

Един акт е означаващ или интерпретиращ, ако е интендиран като такъв от автора си в ситуация на общуване. Можем да постигаме тези смисли благодарение на конвенцията, според която ние, хората от една езикова общност, сме дали заедно значения на някои звуци и фигури. Мълчанието също може да е означаване и да се тълкува. Въпреки че в мълчанието няма никакво битие, което да е налично като израз.

Думата като елементарен знак

Думата е елементарен знак, рефериращ квалия или феномен. Думата е минималната единица със ‘значение’, с референт. Тя фиксира кое е общо, защото тя е една за много усещания, възприятия.

Думата може да се покаже като определена звукова линия (диаграма) или просто като поредица от звуци.

Речта, взета като звукова форма без интерпретация, е шум, нещо подобно на бълбукане. Чуждата реч се чува като бръщолевене. Речта на близък език – като говорене, но неразбираемо.

Родната реч се приема като разбираема реч.

Думата-и-нещото са в един свят-живот. Планетите си взаимодействат само защото са в един живот.

Семиоза

Нищо в реалността не е знак като такъв.

Произволността на знака се обяснява с неговата виртуалност.

Всичко може да стане знак, защото нищо в реалността не е знак като такъв.

Знакът като нещо в пространството и времето няма самостоятелен онтологичен статус. Ако отмислим значението, определено от езиковата общност, един знак се свежда до поредната форма в пространство-време.

Един акт е означаващ или интерпретиращ, ако е осмислен като такъв от автора или друг индивид. Думата е знак в местната езикова конвенция на хората от една общност.

Виртуалното няма самостоятелност във от жизнения процес. Виртуалното е определеност на смисъл. Тази определеност на смисъл прави от една форма (звук, картина) знак. Смисълът е момент от светуване. Така означаването е определяне на момент от светуване. Означаването е езиков акт и има смисъл само в социална реалност.

Означаващите и осмислящи актове са моменти от светуване.

Синтез на думи

Дефиниция. *Семиоза*: синтез (ре-синтез) на знак.

Семиозата е акт на синтез на знак със значение (референция). Семиоза може да се нарече и актът на ре-синтез на знак (използване на готов знак в контекст) в езиковото поведение. Референция се нарича виртуално-реална отнесеност, осмисляне. Референция е определяне на знака заедно с други знаци относно феномени.

Семиозата е определяне.

Знакът не означава сам, а в система. Всяка определеност е отнасяне, а отнасянето е между минимум два елемента. Два е минималният брой знаци в един език: такава е двоичната система на дигиталните компютри: 0–1.

Знакът не стои вместо обекта, а реферира обект (цит. пр., § 197). Реален феномен се проектира върху виртуална езикова система (матрица). Така знакът е свързан с определен референт. В случая ‘знак’ може да бъде както една буква, реферираща определен звук в определен език, така и дума или пиктограма, реферираща един отделен обект (процес, феномен, квалия, форма и т.н.).

Знакът е избран от нас да бъде знак. Ние можем да направим знак или да използваме нещо естествено – дърво, езеро, скала, за знак. Сосюр разработва детайлно разбирането за *произволността* на знака. „Но в действителност стойностите остават изцяло относителни и ето защо връзката между понятието и звука е напълно произволна.“ (Сосюр 1992, 143).

Семиозата е момент от ре-синтез на колективен живот.

Семиозата не е презентация на обекти в субект. Актът на синтез или ре-синтез на знак не се задвижва от обект. Семиозата не се задвижва и от познаващ субект. В семиозата отсъства опозицията субект–обект, а е налице жив (интерсубективен) акт.

Тук се избягват спекулативните понятия, субект-обектната онтология и хетерогенната схема. И виртуално, и реално са форми, поместени в реален свят, но едното е знак, а другото – феномен.

Знаковите синтези са различни по форма от телесните. Синтезът на знак не е реално феноменално събитие, а е виртуално определяне. Знаците също целят ре-синтез, но не на индивид, а на общност.

Индивид или група избират определен знак в определена ситуация, за да обменят опит или да координират дейност. Смисълът на говоренето се синтезира в колективен живот.

Смисълът е има определеност като жизнен процес – изказ, съобщаване, наблюдение, описание, обяснение, разбиране на споделима ситуация в живота.

Не съществува ‘правилен смисъл’, ‘истински смисъл’, защото смисълът е жизнен процес, който е съобщаван.

Думи и обекти

Знак и референт са свързани, едното влече другото. Психологически това е асоцииране. Физиологично мозъкът обработва знака заедно с референта като свързани мрежи в кортекса. Звуковият кортекс например е свързан със зрителния и така образът се идентифицира с име на обект.

Синтезът и употребата на дума създава зависимост по съдържание между дума и обект. Обектът е разпознат с думата, а думата е определена чрез обекта. Зависимостта е взаимна и думата донякъде ‘създава’ обекта, доколкото обектите са условни и зависят от човешки конвенции, понятия, езикови мрежи. Всички знаци са определени чрез значение.

Думата и обектът обаче не са свързани така, както се свързват усещания по място и момент в едно цяло, или както се свързват комплекси от усещания и възприятия. Думите определят и насочват мисловните вериги. Една функция на думите е да свързват определени усещания и възприятие в ‘неща’ или ‘процеси’ (понятия за неща или процеси).

„Със знаците ние ‘навързваме’ усещания, възприятия, актове на общуване и поведение, операции и дейности. Синтезираме знание – как стоят нещата, разбиране – какво всъщност става, и проект – как да се реши проблем. В крайна сметка всички цели се свеждат до ре-синтез на нашата жива форма. Така виртуалното определя формата на жизнения процес.“ (цит. пр., § 104).

Рефериране

Реферирането е жизнен процес на споделяне.

Реално речта организира колективно поведение и по този начин ре-синтезира колективна човешка форма. Естественият език подрежда общостен живот. „Колективът е необходим за установяване на стойности, чиито единствен смисъл на съществуване е в навика

и в общото съгласие; отделният индивид е неспособен да фиксира каквато и да било стойност.“ (Сосюр 1992, 143).

‘Сняг’ може да реферира различни състояния на водата около 0 и под 0 °C: суграшица, лапавица, прахообразен сняг, обилен снеговалеж; мек сняг, фирн, заледен сняг. Референтът на ‘сняг’ не е определен изчерпателно и окончателно.

Понятията нямат строги дефиниции в света преди тях. Те нямат строги дефиниции и помежду си като реферирани в нещата от света. Всяко определено артикулиране е осмислено само в своя жизнен процес.

В света няма нещо, което еднозначно да съответства на една дума.

Една дума никога не реферира сама. Една форма никога не е определен референт. В естествения език няма една дума, която реферира напълно определено. В сетивния свят няма форма, която еднозначно да е референт на определена дума. Дори елементарни форми като вода или червено се реферират с различни думи в един и същ език в различни жизнени процеси..

Устата на човека вътре ли е или вън от тялото? Това е неопределеност на ‘вътре’и ‘вън’, които предполагат една ясна форма в пространството.

Категориите определят огромни множества понятия. Но *в светуването преди езика няма категории*. Във феноменалния поток няма обекти, които да отговарят безусловно на глаголи и съществителни. В сетивния свят няма форми, които еднозначно да са референти на субекти и предикативи. В динамичните феномени няма граници между нещо и събитие. Нещото е по-бавно събитие, а събитието е по-бързо нещо.

Артикулирането е синтез на речева серия.

„Езикът може да се нарече област на членоразделността...: всеки езиков елемент е малко отчленение, *articulus*, където дадено понятие се закрепя в звучене и където дадено звучене става знакът на едно понятие.“ (цит. пр., 143).

Знаците са определени елементи от структура. Определеност е отношение минимум между две *разделени* единици. Определеността на звуците е членоразделност.

Знаците, за разлика от феномените, са артефакти, които имат значение, т.е. подобно на столовете те получават ‘живот’ от използването си, но нямат статуса на реални форми като облака или дъгата. Като такива, като пространство-времеви форми, те са проецирани както в реч, така и в писмен знак.

Артикулирането е синтез на звукова серия, натоварена със смисъл. За разлика от хаотичните човешки звуци, артикулирането е реч. Речта не се различава съществено като звукова серия от всяка звукова серия. Разликата между реч и човешки звуци е само в *разбирането*.

Реферирането е потопено в неопределеност.

Думите нямат определени независими референти с определени граници в пространството и времето. Референтът се обособява с акта на рефериране, но само в определени отношения, а като цяло си остава нещо неясно.

Реферирането е синтез на определен знак, отнесен към относително неопределено преживяване. Това е виртуално проециране на реален феноменален поток. Реалният поток, от който се създава знака, е относително хаотичен. Ние усещаме, чувстваме и мислим нещо в момента, гледайки една сграда, и за да го изразим пред събеседник, казваме: „Тази сграда ми харесва, погледни формата на покрива й!“.

Нещото е с ограничена дефиниция, която обхваща ясно само някои отношения, неясно други и опосредствано от други имена, трети. Референтът се разтваря без граница в океана от именувани неща, в обърканата тъкан на описания свят. Чистият референт е лишен от име, но тогава той изчезва и като нещо. Той вече не е ‘референт’.

Неопределеността на референта (Куайн) е достатъчно висока, за да обезсмисли точната дефиниция на нещо за всички контексти и във всички смисли. Същата тази неопределеност обаче прави реферирането гъвкаво и преводите успешни.

Знаците не създават реалности.

Реферирането създава ‘обектите’, но не реалността.

Думите не създават усещания и оттук не са възможни възприятия само от думи, без субстрата на усещанията.

Знаците не заместват нещата, не ги отразяват.

Наблюдателят и обектът, измерителните процедури и квантовите обекти, са неотделими. Така са неотделими значението и обектът. Означаването е синтез на връзка, която обединява усещания заедно или възприятия едно с друго.

Експеримент. В сетивния поток няма ‘ръка’, а видима телесна форма, неотделена от тялото. Същото обаче е и с ‘човек’. Човек е жива форма, която изначално не е ‘човек’, тя е напълно реална преди назоваването и понятността си като човек.

Реферирането дава живот на говоренето.

Реферирането е отнасяне на знак към феномен, не непременно пряко, а и чрез понятие. То съединява знака с феномена, виртуалната определеност с реалното светуване.

Референтът е част от света, който може да се посочи в пространство и време.

Референтът гарантира смисленост на говоренето.

Референтът е момент в жизнен процес.

Думите нямат напълно определен референт с определени граници в пространството и времето. Понятията обикновено нямат фиксирана определеност на ниво феномени.

„Реално езиковото разпознаване – разбиране на дума или определяне на понятие – е разпознаване на място и момент на референта в жив процес. Така може да се интерпретира философското схващане на *значението като употреба* (Дюи, Витгенщайн).

Пример: Дефиницията на ‘ген’ в молекулярната биология е определяне на структура (триплет) на определено място във веригата на ДНК–РНК – тройка азотни бази, които детерминират синтеза на точно определена аминокиселина, на точно определено място в белтък, който има точно определени функции в клетката. Няма никакъв начин това прецизно определение да се направи по схемата род – видово отличие.

Тук се вижда *липса на реалност на неутралния референт*. Строго казано, няма референт в *свят пред езика* – светът никога не стои пред езика, а го съдържа и осмисля. Думите са намесени почти неотделимо от квалиите в сетивните възприятия. Самите думи стават квалии – ние ‘чуваме’ дума в съзнанието си, както си представяме видима форма.“ (*Философия на относителността*, § 132).

‘Корупция’ на игрите с реферирането

Ние дотолкова свикваме със знаците, че преставаме да ги отличаваме от сетивните реалии. Вместо реална любов, реална удовлетвореност, реално приятелство и реална вяра, ние имаме техни словесни заместители със смътни подобия на референти.

Реферирането се ‘корумпира’, като играе с относителността между език и сетивен опит. В една ситуация думите могат да се използват като в друга. Аргументите могат да използват само един спектър от значения и да подменят смисъла на други аргументи.

От позиция на проумяването референтите вече са ‘корумпирани’, т.е. акцията по тяхното разбиране е подведена, изкривена, деформирана от предходните означавания, описания и обяснения. По правило философстването взема вече категоризирани от местната граматика и история на мисълта и практиката неща: битие–небитие, субект–обект, субект–предикат, и т.н.

Мозъчно различие между реч и мислене

Във физиологията на мозъка се установява, че синтезът на речта е различен процес от мисленето – един доста неопределен процес.

Едно е да мислим и разбираме ситуации, друго е да говорим и разбираме думи. Това е в противоречие с ‘очевидното положение’, че реч и мислене са заедно, усилено във варианта, че мисленето изцяло е в речта.

Wilson Talley е бивш ядрен физик, научен съветник към американското правителство. В резултат на дегенерация той губи способността си да говори. Забравя нужните думи, не може да ги свързва в изречения. Той престава да чете правилно и да разбира казаното от другите. Но *той е разумен и знае какво иска да каже*. Прави впечатление, че разбира ситуацията и другите.

Този случай показва различие в мозъка между речеви и мисловни функции.

Членоразделянето е конвенция в общност.

Базово човешките същества имат едни и същи физиологични способности за членоразделяне. Науката фонетика изследва процеса на синтез на звуци чрез говорния апарат и не намира различия между различните езикови общности.

Различни общности използват различни артикулирани единици и различни звуци. Някои звуци от чужда реч са почти непроизносими от нас. Кликащите срички на бушмените са характерни само за тях.

В някои езици едни и същи звуци, произнесени различно, означават различни писмени знаци и обекти. В китайския сричките са ограничен брой, но интонациите умножават многократно техните значения.

Разделянето на думите една от друга също е специфично за различните езици и специално за писменостите. В китайския думата е един знак и до него стои следващата дума без разделяне с пауза. В старокитайския липсват препинателни знаци.